

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Thomæ Młodzianowski, Poloni, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Deo, Angelis Et Actibus Humanis

Młodzianowski, Tomasz

Moguntiae, 1682

Difficultas I. An dentur species impressæ in intellectu angelico.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82949](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82949)

ficeret dixisse quod sint qualitates, concurrere natæ ad notitiam objecti, à parte ejusdem se tenentes. Hoc tamen inter alia commemorandum erit, quod hæc species, non sint similitudo formalis objecti, de quo aliàs.

DIFFICULTAS I.

An dentur species impressæ in intellectu angelico.

NEgant aliqui, sed ex diversis principiis: Nam aliqui universaliter negant dari ullas species, talis est Durandus Gabr. Occam & alii. Alii autem concessis speciebus sensuum externorum, & non intellectûs, alii his etiam concessis homini, negant illas intellectui angelico, talis est Valq. d. 200. Quod homines habeant species probat; quia habent illas pro sensibus externis, & ex eo quia volumus ea quæ aliquando vidimus, non volumus ea quæ non vidimus, cujus ratio referri debet in id, quia cognita, relinquunt sui speciem. Sed eadem argumenta sunt pro speciebus angelicis, quia si tener consequentia à sensibus ad nostrum intellectum, cur non tenebit à nostro intellectu ad Angelicum. Deinde nonne rememoratur Angelus? Et interrogatus: An tenuerit gladium Abrahamo? Respondere posset, Tenui; cur ergo id non referetur in speciem impressam? Circa varietatem sententiarum in hac materia consule Suar. l. 2. c. 3.

DICENDUM est 1. Dari species in intellectu angelico.

PROBATUR. Quia dantur in sensibus externis, nostro intellectu; Ergo, & in angelico dabuntur, propter paritatem rationis. Sed de his inferiùs.

DICENDUM est 2. Non est possibilis Angelus, qui sit sibi species impressa rerum omnium possibilem.

PROBATUR. Vera est hæc Contradictoria. Non est species rerum aliquarum possibilem; Ergo falsa hæc alia, est species rerum omnium possibilem. Ant. Prob. vera est hæc propositio, non est species rerum supernaturalium; Ergo vera & illa, non est species aliquorum possibilem; quia etiam inter possible sunt res supernaturales. Ant. prob. Si aliqua substantia esset species impressa rerum supernaturalium, & esset species supernaturalium, & non esset; esset ut supponitur; non esset autem, quia supernaturalia quoad suam quidditativam & intuitivam (de qua hic) notitiam excedunt omnem naturam; Jam autem illam non excederent, sed esset illa notitia & illa species secundum naturalem exigentiam illius substantiæ.

CONFIRMATUR. Possibilis est species impressa Dei, si ergo illa creatura omnes species intra se clauderet, etiam clauderet illam speciem impressam Dei; sed illam claudere non posset, quia aliàs esset illi connaturalis visio Dei, quod est absurdum, sicut est connaturale ipsi met illi speciei impressæ productæ.

DICENDUM 3. Possibilem Angelum (idem dicitur de aliqua alia perfecta substantia intellectuali) qui sit sibi species impressa aliquorum possibilem.

PROBATUR 1. Quia id non implicat contradictionem.

PROBATUR 2. Quia ex una parte videmus intellectum etiam creatum posse aliqua noscere, & non per superadditas species, ut cum noscimus & experimur in nobis aliquas actuales notitias: In probabili sententia Angelus noscit seipsum non per superadditas species, &c. &c. Ex quo colligitur, non esse essentialem connexionem, & dependentiam intellectionis creatæ à speciebus. Ex alia parte non potest ostendi hæc connexio, & dependentia à speciebus circa aliqua alia objecta; Ergo bene inferitur, possibilem esse substantiam, quæ identificet sibi aliquorum speciem impressam.

PROBATUR 3. Anima, posito, quod distinguantur realiter ab illa, ejus potentia, nihilominus saltem possibiliter posset illas sibi identificare. Ergo etiam quamvis species impressæ distinguantur ab eadem, possibile erit, ut illas saltem aliquas sibi identificet: Et sicut non sequitur ulla infinitas in intellectu, licet ad tot & tot objecta extendere se possit, ita nec sequitur ulla infinitas, si sibi intellectus aliquas species identificet. Et si species universales possunt identificari alicui speciei particulari, cur non etiam intellectui: Quæ ratio bene notanda; multum enim valet ad retorsionem multorum argumentorum adferendorum. Hanc sententiam licet cum majori amplitudine docet Arriaga d. 5. n. 4. contra cit. Suar. cui consentit Franciscus Lugo d. 8. c. 1. n. 19.

OBJICITUR 1. Ut objectum actu cognoscatur oportet cognoscentem fieri actu ipsum cognoscibile, ex 3. de An. cap. 4. Hæc verò conversio intelligentis in intelligibile, non potest esse, nisi saltem per speciem intellectualem insit objectum noscenti; Ergo non potest intellectus intelligere actu objectum, sine speciebus impressis. Min. prob. Omnis cognitio actualis est veluti partus potentia noscitivæ, & objecti, secundum Augustinum; qui partus non potest esse, nisi uniantur secum potentia & objectum, saltem per speciem impressam.

RESPONDETUR. Negando unionem hanc objecti cum potentia, debere esse formaliter per speciem, sed sufficere ut sit per aliquam æquivalentem speciei, qualis esset natura, identificans sibi

huius species: Et sicut notitia divina exprimens obiectum, est quidam partus intellectus divini & obiecti, nihilominus non ponitur forma species impressa in Deo, sed ad maximum æquivalens speciei; ita & in præsentia: In quo non volumus imperfectius æquare perfectiori, sed solum volumus ostendere, quod ut cognitio sit expressio obiecti, non debeat fieri per speciem impressam distinctam. Denique hæc locutio, notitia est partus intellectus & obiecti, non est in omnibus ut sonat accipienda, alias sicut nihil generat semine ab alio accepto, ita nec posset intelligere intellectus, per speciem ab alio productam: Solum ergo hoc significat electum illud; quod ad notitiam ut sic non continetur sit necesse habere potentiam, sed & obiectum quod noscitur.

OBJICIT 2. Suarez. De ratione intellectio- nis in communi est, ut sit ab obiecto & poten- tia: Ergo in Angelis non potest esse à sola po- tentia, ut principio proximo, nisi illorum intel- lectiva, virtute contineat intelligibile: Hoc autem non potest illis tribui; quia ut hoc illis tribuatur, deberent vel in essendo habere emi- nentiam illorum obiectorum, vel in repræsen- tando vim; primum de illis non dicitur; Quod autem hoc posterius non possit dici, sic probat, quia licet in intellectu divino, talis virtus re- præsentativa, intelligitur, conveniret illi nihi- lominus ratione divinæ substantiæ eminenter continentis omnia, quam eminentiam Angeli non important.

RESPONDETUR. Ut ipsa species impres- sa sit repræsentativa, non est necesse, ut sit in ra- tione entis æqualis obiecto, sed sufficit, ut sit æ- qualis, in ratione repræsentativi; ita & in præ- senti. Quod attinet ad divinum intellectum duplici titulo illi convenit supplere vicem spe- ciei, in primis quia eminenter continet omnes perfectiones; deinde quia illi identificatur vis specierum: Erit imperfecta quæ talia non con- tinentur eminenter in Deo; hoc enim ipso non continerentur eminenter, si continerentur, ut quid imperfectum, & tamen cognoscuntur quæ talia; cur ergo etiam in creatis simile, quid huic identificationi specierum in Deo non dabitur, sique saltem ratione aliquorum obiectorum. Ad id, si robor argumenti spectetur, inferri pos- se, quod saltem illa obiecta Angelus sine spe- cie nosceret, quæ eminenter continet, & hoc solum sufficit, ad verificandam Conclusio- nem.

INSTAT Idem. Posita possibilitate talis in- tellectus, esset ille sciens in actu primo omnia, & posset contemplari in actu secundo omnes res possibles, etiam nunquam futuras, posset contemplari Deum, deberet simul omnia no- scere; quia non posset per voluntatem magis ad hæc, quàm ad illa consideranda appli-

cari: Omnes autem hæc sequelæ non debent concedi.

RESPONDETUR. Si ly omnes construatur cum ly in actu secundo, faciatque hunc sensum omnia simul in actu secundo posset noscere il- le intellectus, falsa est propositio, quia deberet infinitos in actu secundo actus habere, quod im- plicat; quæ infinitas non habebitur, si habeat potentiam omnia noscendi. Si autem ly omnes construatur cum res possibles, faciatque hunc sensum, potest in actu secundo noscere objecta illa, ita ut nullum sit ex illis, quorum habet spe- cies, quæ noscere non possit, vera erit sequela. Et sicut potest Deus in actu secundo dividere omnes partes continui, non tamen in actu se- cundo omnes; sic & in præsentia, nec erit ne- cesse ut cognoscat res futuras; quia posset ad- huc Deus denegare concursum, sicut & dene- gat ad secreta, de quo infra. Non posset etiam Deum noscere intuitivè propter dicta supra: Nec deberet noscere simul & semel singula, quorum habet species, quia nec Angeli simul noscunt omnia, quorum habent species; & sic- ut datur in Angelis excitatio specierum; ita si- mile quid in præsentia, admitti posset.

OBJICIT 3. Idem. Substantia cujuscun- que intellectus creati finita est, & non conti- net formaliter aut eminenter res à se distinctas; Ergo non est per se sufficiens, ut per modum ha- bentis vires obiecti, constituatur in actu proxi- mo, ad intelligendum à se distincta. Prob. Conf. Quia obiectum intelligibile, comparatur ad intellectum per modum formæ; at ve- rò potentia, non actuatur per formam, nisi quo- ad ea, quæ in ipso continentur; Ergo cum sub- stantia Angeli res à se distinctas nullo modo contineat, non potest per illam in actu proxi- mo constitui, ad dictam cognitionem.

RESPONDETUR. Ex dictis sufficere conti- nentiam in ratione repræsentativi. Probatio Conseq. allata non satis declarat, quomodo ob- iectum comparatur ad intellectum ut formam, ita ut cum in aliis non proportionetur formæ, in hoc proportionetur: Imò hoc etiam conces- so, quod non possit obiectum quod est forma, actuare intellectum, qui est potentia nonnisi quoad ea, quæ in ipso continentur; cur non suf- ficiet contentia ex modo quidem nonnisi concipiendi, distinguendo contentum, quod est substantia secundum se, & continens, quod erit ipsamet illa substantia, non quidem emi- nenter continens objecta in se, continens ta- men quoad vim repræsentandi.

OBJICIT 4. Suarez. Duobus modis intelli- gi potest, quod res aliqua sit principium, & me- dium incognitum ad cognoscenda alia: Pri- mò per modum feminis seu instrumenti ad hoc specialiter instituti; secundo, potest res aliqua

d

esse

esse principium cognoscendi alia, ex perfectione sua, habendo vim ducendi in cognitionem aliorum objectorum; prior illa vis non indiget perfectione tantâ, quantam habet objectum, secunda indiget.

RESPONDETUR. Hoc semen objecti duplex esse: Formale, quales sunt species distinctæ: Et æquivalenter semen; ut scil. aliqua substantia præhabeat in se vim faciendi, id quod faciunt illæ species, assimilando se in hoc etiam speciebus, quia non contineret entitativam perfectionem objecti, sicut nec continent species.

INSTAT 1. Suarez. Non potest substantia Angeli esse instrumentum objectorum, non enim est per se & ab intrinseco ordinata ad inserviendum alteri.

RESPONDETUR. Non posse esse substantiam instrumentum formale objectorum, potest esse instrumentum æquivalenter, faciendo id scilicet, quod faciunt instrumenta, h. e. supplendo defectum specierum. Et sicut Deus supplens defectum causarum secundarum, non dicitur esse illarum instrumentum; ita nec illa substantia, rigorosè, dici poterit instrumentum objectorum.

Addi potest quòd substantiæ non sint instrumenta aliarum in ratione agendi physice purè, possint tamen esse instrumenta agendi intentionaliter.

INSTAT 2. Idem. Una substantia non potest supplere vicem alius ad generandum; Ergoneque ad noscendum.

RESPONDETUR. Disparitatem esse. Quia generatio est processio viventis à vivente in similitudinem naturæ, si est in similitudinem naturæ, tunc generans debet habere eadem prædicata naturæ; hoc ipso enim non esset in similitudinem naturæ, debetque esse ab intrinseco, ut salvetur vitalitas; non esset autem ab intrinseco, si ab alio, scilicet assumpto perficeretur. Tale autem absurdum non ostenditur, si substantia, suppleat vicem specierum distinctarum.

INSTAT 3. Idem. Si illa substantia haberet sibi identificatas species aliorum objectorum, deberet esse sibi ut medium cognitum ad illa noscenda; ad eum modum quo Deus per suam substantiam omnia cognoscit, primariò noscendo suam substantiam, secundariò alia; non potest autem Angelus per seipsum, ut per medium cognitum alia distincta à se cognoscere.

RESPONDETUR. Dupliciter tunc Angelus posset noscere illa objecta; primò, intelligendo suam substantiam, in quantum æquivaleret speciebus, & sic illa substantia erit medium cognitum, in quo noscuntur creaturæ. Secundò potest noscere illa objecta in illis ipsis, po-

nendo scilicet notitiam objecti. Simile quid contingit dum Angelus & in ipsis speciebus, & per species, cognoscit objecta. Et sicut dum cognoscit illa in speciebus tanquam medio cognitio, non est necesse ipsas species esse æquè dignas, atque objecta, sed sufficit quòd dicant habitudinem ad illa objecta, ita & in præsentia.

OBJICIUNTUR 5. Paritates.

1. PARITAS. Impossibilis est substantia, quæ identificet sibi albedinem; Ergo & quæ identificet species impressas; cum utrumque sit de prædicamento accidentis.

RESPONDETUR. Cum substantia non possit esse alba, nisi per albedinem distinctam; quare non sequitur, quòd dum homo noscit se noscere, debeat id facere per speciem superadditam? Ex qua Instantia videtur argumentum probare multum. Directè ad argumentum dici potest; Dupliciter scilicet posse spectari albedinem, sub formalitate accidentis & formæ; & sub formalitate faciendi aliquid in genere causæ complementis vel efficientis; sub formalitate accidentis & formæ non potest identificari substantiæ; non potest enim id quod est substantia esse idem cum accidenti, & quod non est forma, non potest esse alia forma; sed bene potest identificari quoad vim agendi, vel complendi, ut scil. hoc agat substantia, quod agit accedens, vel complet.

2. PARITAS. Sensui non possunt identificari species materiales. Ergo nec intellectui suæ.

RESPONDETUR. Si constet arguenti implicanti Antecedentis, facile illam videbit, non militare pro Consequenti. Interim hæc disparitas adferri potest, quia operationes sensuum sunt alligatæ, ut percipiant nonnisi existentia; possent autem etiam non existentia apprehendere sensus, si illis identificarentur species. Et sicut sensus v. g. visus, non servat species, servare tamen potest intellectus; nec in hoc erit necesse parificare illas potentias; ita nec in præsentia.

Quod si dicas, possunt sibi Angeli identificare species aliquorum possibilium naturalium; Ergo & omnium: Non tenebit Consequentia, est enim à faciliiori ad difficiliori viâ affirmatio; & sicut non tenet hæc illatio, potest Angelus noscere simul centum objecta; Ergo & omnia: Potest habere speciem universaliorem identificantem sibi species decem; Ergo & identificantem species omnium: Ita nec in præsentia tenebit. Et sicut in dictis Instantiis recurrendum est ad imperfectionem creaturæ; limitationem, nam à priori huius implicantiæ nescimus, &c. Cujus taxa nota sit Deo; ita & in præsentia. Quid si etiam sit aliqua creatura petens sui species nulli identificari?

3. PARITAS. Non possunt Angeli esse sibi spe-

species expressa aliquorum possibilitatem; Ergo
impresilla.

RESPONDETUR. Retorquendo argumen-
tum, cur Angelus respectu sui sit species impres-
sibilis, & tamen per substantiam non potest esse
sibi species expressa. Rursus arguens debet
habere implicantiam pro antecedente, promat
illam, & ostenditur non quadrare consequen-
ti. Deinde esset actus purus in ratione intelli-
gendi, nec ullis indigens speciebus; ad quid
enim tunc requireretur species impressa? Est
ergo argumentatio à faciliori ad difficilius. Et
quam putabit Arguens non valere Implican-
tiam pro Antecedenti, ea nec valebit pro Con-
sequenti. Sed & hic ignoratur ratio à priori.

DIFFICULTAS II.

Undenam desumantur hæ species?

EX Auctoribus qui intellectui angelico con-
cedunt distinctas realiter species, aliqui sen-
tunt omnes omnino species esse concretas, ut
videtur est apud Suar. ita sentientem l. 9. c. 4. ne-
queque solum speciem ad cognoscendum se-
ipsum. Docet etiam indigere Angelum spe-
cie concreta ad cognoscendum alium Ange-
lum, c. 5. n. 20. Admittit item concretas mate-
rialium species c. 6. Similia habet Franc. Lugo
d. 8. c. 3. Cæterum Arriaga d. 6. n. 19. Mart. d. 38.
S. non nisi aliquorum objectorum species con-
cretas admittunt.

Punctum Difficulta- tis I.

*Formatur Angelus sibi aliquas
species?*

DICENDUM EST, Angelos formare sibi aliquas
species impressas.

PROBATUR I. Quia ex una parte habere in-
tellectum agentem, nullam dicit imperfectionem:
Ex alia parte, multa suadent eundem de
facto illis concedi debere; Ergo ne sit otiosus,
debet sibi fabricare species. Antecedentis
secunda pars probatur, quia Angelus potest me-
minisse suæ cognitionis præhabita, sed id sua-
det, dari in illo de facto intellectum agentem;
quod ipsum probatur, quia id probat dari in il-
lo speciem præhabitæ intellectionis; sed non
concretam; Ergo ab intellectu illius agente
productam; à quonam enim alio? Min. imme-
diata, nempe quod illa species non sit concre-
ta probatur: Tum quia experimentalis Chri-
stifidelitas, non erat illi composita; Ergo &
species de noticia habita, non est in Angelo
composita. Tum quia in nobis reminiscen-
tia præhabitæ notitiæ, bene probat haberi in
nobis intellectum agentem, hasque species esse

à nostro intellectu productas; Ergo idem simi-
lis reminiscencia probabit in Angelis.

PROBATUR 2. Quia si nullas species forma-
ret sibi Angelus, id ideo vel maxime esset, quia
non esset explicabile, quomodo sibi posset for-
mare species materialium; sed id bene explica-
ri potest: Ponitur enim in primis, quod unus-
quisque Angelus habeat sphaeram locabilita-
tis suæ, quam virtuali suæ entitatis extensione
occupare possit? Rursus quod illam sphaeram
ex uno loco in alium se transferendo semper æ-
quabiliter occupare possit. Denique quod ci-
tius quam ferat imaginatio possit illam sphaeram
transferre & cætera similia. Quo posito: Quic-
quid in illa sphaera continebitur erit jam suffi-
cienter præsens Angelo, & cum materialia nec
incipiant, nec desinant instantaneè, & tunc pro-
movendo suam sphaeram, potest illa materia-
lia, sufficienter præsentia, habere, quæ aliàs ex-
tra suam sphaeram inceperant agi. His positis,
sic urgetur; potest species materialis in com-
muni sententia determinare intellectum agen-
tem, ad formandam speciem impressam spiri-
tualis, ante ejus formationem non noscit qui-
dem intellectus illud objectum, determinatur
tamen ad producendum principium illius noti-
tiæ, h. e. speciem; Ergo & ipsum objectum ma-
teriale poterit determinare intellectum Ange-
li ad sui speciem producendam; cum Angelo
in illius sphaera, non minus sit præsens objectum
materiale, quam animæ species materialis; nisi
quod subjecto speciei materialis, sit præsens in-
formativè anima, nempe sensui; jam autem ob-
jecto materiali intra sphaeram locabilitatis an-
gelicæ, est præsens Angelus per solam indistan-
tiam; non videtur autem ullo modo necessa-
rium, ut determinativum intellectus angelici,
sit indistans, majori aliqua indistantia. Quid
si dicatur: Quamvis res materiales non sint in-
tra sphaeram locabilitatis angelicæ, posse illas
determinare, ut intellectus agens angelicus,
formet sibi illorum speciem.

Quod autem attinet ad species rerum spiri-
tualium, cur etiam illis non tribuetur vis deter-
minandi intellectum agentem Angeli, ut pro-
ducat illius speciem? Forteque aliquis imagi-
naretur inesse objectis spiritualibus vim produ-
cendi sui speciem, consimilem ei, quæ inest ma-
terialibus; & ne dicat illam speciem transmitti
per aliquot materiale medium, diceret ad ma-
ximum produci illas species ab objecto, sed non
transmitti per medium, ut dicunt non pauci de
motu angelico possibili, vel produci in intelle-
ctu non nisi indistantis Angeli.

PROBATUR 3. Quia posito, quod non o-
mnium objectorum Angelus habeat concre-
tas species, multa solvuntur longè facilius:
Nam si quæretur, cur non noscantur ab An-
gelis omnia futura? Pro ratione reddi potest;
d 2 quia